

Budget 2025-2028 - 2. behandlingsbudgettet

24/6991 Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

Afdelingsleder Jakob Vogt Therchilsen deltager på punktet. Der er til sagsfremstillingen i Hovedudvalget vedhæftet et bilag om evaluering af råderumsprocessen.

I denne sag fremsendes årsbudgettet for 2025-2028 til 2. behandling.

En samlet kommunalbestyrelse har indgået en budgetaftale for 2025-2028. Af aftalen fremgår det, at budgetaftalen indebærer, at alle stemmer for budgetaftalen, og at der ikke bliver stillet ændringsforslag til enkelte dele af aftalen.

Hovedtallene i budgetaftalen fremgår af nedenstående tabel:

Budgetbalance mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indtægter	-3.239,1	-3.313,4	-3.404,9	-3.475,3
Driftsområdet incl. renter	3.105,9	3.206,3	3.319,1	3.437,1
Resultat af ordinær drift	-133,2	-107,0	-85,7	-38,2
Anlægsudgifter	108,2	112,7	117,1	61,0
Anlægsindtægter	-10,3	-17,9	-34,6	-26,4
Afdrag*	62,0	31,8	27,2	27,6
Strukturel balance ekskl. ekstraordinære afdrag og højvandslukke	0,6	-0,1	1,1	36,1
<i>-=overskud, +=underskud</i>				
Finansforskydninger	-4,5	-4,5	-19,4	0
Kasseforøgelse (-) / Kasseforbrug (+)	22,2	15,0	4,5	23,9
Kassebeholdning gennemsnit	394,6	377,5	367,4	348,6

*i 2025 afdrages der ekstraordinært 25,4 på kommunens ordinære lån og 0,750 mio. kr. på ældreboliglån i både 2025 og 2026.

De centrale økonomiske målsætninger som er vedtaget i kommunens økonomiske politik er:

- Strukturel balance i alle år
- Anlægsudgifter svarende til anlægsrammen som pt. udgør ca. 100 mio. kr.
- Nedbringelse af gæld på minimum 10 mio. kr. årligt
- En gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr.
- Servicerammen og anlægsrammen overholdes.

I budgetaftalen er der indarbejdet ekstra initiativer på driften på 24,7 mio. kr. i 2025 i forhold til det tekniske budget. Ændringerne på driften i forhold til det tekniske budget fremgår af den vedlagte oversigt over driftsændringer.

I budgetaftalen er der strukturel balance i 2025-2027, mens der i 2028 er ubalance på ca. 36 mio. kr.

Der er i budgetaftalen aftalt et anlægsniveau i 2025, 2026 og 27 på over 100 mio. kr. årligt, som svarer til både kommunens målsætning og anlægsrammen i 2025. I 2028 ligger anlægsudgifterne på 61 mio. kr., hvilket er under målsætningen på 100 mio. kr. De prioriterede anlægsprojekter i budgetperioden fremgår af vedlagte anlægsoversigt.

KL har udmeldt en vejledende teknisk serviceramme for Norddjurs Kommune på 2.155,9 mio. kr. I budgetaftalen udgør serviceudgifterne i alt 2.157,6 mio. kr. svarende til en overskridelse af den vejledende ramme på 1,7 mio. kr.

Kommunerne har indberettet nye forventninger til budget 2025 medio september i lyset af den fælles budgetkoordinering og den lokale budgetproces. Den foreløbige status for budgetterne for 2025 er, at anlægsudgifterne ligger godt 1,5 mia. over de aftalte rammer, mens serviceudgifterne ligger ca. 0,7 mia. kr. under aftalen. Det er en fælles opgave for kommunerne at nærme sig de samlede rammer. Den næste indberetning er 24. september, og der forventes snarest efter borgmestermødet 26. september en ny status fra KL.

På skattesiden balancerer ønsket om at hæve og sænke skatterne nogenlunde på tværs af kommunerne. Jf. aktuel status er der en mindre samlet stigning på ca. 10 mio. kr. Til gengæld

medfører statens øgede skøn for skattegrundlaget, at mange kommuner vil overveje at selvbudgettere i 2025. 68 kommuner har indberettet, at de hælder til at selvbudgettere i 2025. KL vil løbende orientere om status for interessen. Jo flere kommuner der vælger selvbudgettering, jo mere vil det pege på også at vælge selvbudgettering i Norddjurs Kommune. Hvis der er 68 kommuner, der vælger selvbudgettering, så viser forvaltningens beregninger, at Norddjurs Kommune vil minimere sit tab ved at vælge selvbudgettering fremfor at vælge statsgaranti. På grund af den aktuelle usikkerhed er det aftalt, at den endelige stillingtagen til om Norddjurs Kommune i 2025 skal budgettere med det statsgaranterede indtægtsgrundlag, eller om kommunen ønsker at selvbudgettere, vil afvente Kommunalbestyrelsens møde den 8. oktober 2024. Der er vedlagt notat om valg mellem statsgaranti og selvbudgettering og de foreløbige vurderinger.

Nedenfor er oplistet en række af de væsentligste ændringer siden 1. behandlingen:

- Norddjurs Kommune modtager 19 mio. kr. fra ansøgningspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner i 2025
- Regeringen har afsat yderligere 2,5 mia. kr. til kommunerne i finansieringstilskud, og herfra modtager Norddjurs Kommune 19,4 mio. kr. i 2025.
- Nyt skøn for skatteindtægter/beskatningsgrundlag giver et fald på indtægtssiden i 2027-2028
- Effektiviseringsbidraget nedsættes fra 0,8 pct. til 0,55 pct. i 2025. (Effektiviseringsbidraget fastholdes på 0,8 pct. i overslagsårene).
- Puljen til værn om servicerammen reduceres med 3,0 mio. kr. til 10 mio. kr. i 2025 og overslagsår
- For at skabe budgetbalance på Børne- og familieområdet, myndighed tilføres der 1,5 mio. kr. årligt.
- Der afsættes ekstra tilskud med 0,250 mio. kr. til Nr. Djurs Hallen, og Frivilligpuljen forhøjes med 0,1 mio. kr. i alle år

I bilaget med driftsændringer ses en samlet oversigt over de ændringer, der er aftalt i budgetaftalen.

Der er vedlagt et forslag til takstoversigt som bilag. Ikke alle takster er kendte, og takstoversigten bliver derfor fremlagt til endelig godkendelse på Kommunalbestyrelsens møde i december 2024.

Som foregående år vil der blive lavet to udgaver af budgettet – et let tilgængeligt sammendrag af budgettet og et samlet budget med budgetaftale, budgetbemærkninger og talspecifikationer. Sammendraget vil indeholde hovedelementerne i budgettet, ligesom det vil formidle den politiske aftale omkring budgettet. Sammendraget af budgettet er færdigt i uge 41, mens den fulde udgave vil være klar i december. Begge udgaver vil blive tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Hovedudvalg og aftaleholdere vil blive orienteret af direktionen og økonomichefen om indholdet i den endelige budgetaftale på orienteringsmøder i uge 41.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til de aftalte målsætninger i den gældende økonomiske politik. Med særlig betydning for budgetlægningen kan nævnes målsætninger vedrørende strukturel balance, gennemsnitlig kassebeholdning, anlægsramme, afvikling af gæld samt årlig effektivisering.

Økonomiske konsekvenser

Se ovenfor.

Lovgrundlag

Budgetloven og Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Indstilling

Økonomichefen indstiller at

1. Aftalepartiernes budgetaftale for 2025-2028 godkendes.
2. Der tages stilling til, om Norddjurs Kommunes valg af indtægtsgrundlag for indkomstskat, tilskud og udligning i 2025 skal baseres på selvbudgettering eller statsgaranti.
3. Taksterne i den vedlagte takstoversigt godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 01-10-2024

Ad. 1. Tiltrådt.

Ad. 2. Økonomiudvalget indstiller, at indtægtsgrundlaget for indkomstskat, tilskud og udligning i 2025 baseres på selvbudgettering, og at det samlede forventede provenutab budgetmæssigt først indregnes i 2028.

Ad. 3. Tiltrådt.

Afbud:

Allan Gjersbøl Jørgensen (A)

Beslutning i Kommunalbestyrelsen den 08-10-2024

Ad. 1. Godkendt.

Ad.2. Det godkendes, at indtægtsgrundlaget for indkomstskat, tilskud og udligning i 2025 baseres på selvbudgettering, og at det samlede forventede provenutab budgetmæssigt først indregnes i 2028.

Ad. 3. Godkendt.

Indstilling

Punktet omkring budgettet er til orientering i Hovedudvalget og punktet omkring evaluering af råderumsprocessen er til dialog i forhold til, om der er input, som skal tages med til fremtidige råderumsprocesser.

Beslutning i Hovedudvalget den 05-12-2024

Afdelingsleder for økonomi Jakob Vogt Therchilsen gennemgik centrale elementer i budgettet. Det vedtagne budget for 2025 og overslagsårene 2026 og 2027 overholder målsætningen i den økonomiske politik om strukturel balance. Det vil sige, at kommunens indtægter dækker driftsudgifter, anlæg og afdrag på lån. I 2028 er der dog en ubalance på ca. 36 mio. kr. samtidig med at målsætningen om en anlægsramme på ca. 100 mio. kr. ikke er opfyldt i 2028. Den strukturelle ubalance i 2028 er bl.a. andet udtryk for øget pres på forsørgelsesudgifter på arbejdsmarkedsområdet samt udgifter til flere ældre.

Øvrige målsætninger i den økonomiske politik om nedbringelse af gæld med minimum 10 mio. kr. årligt og en gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr. er overholdt i alle årene.

Med hensyn til overholdes af servicerammen for budget 2025 blev det oplyst, at Norddjurs Kommunes har budgetteret med en serviceramme på 2.155,9 mio. kr., hvilket svarer til en overskridelse på ca. 1,7 mio. kr. Overskridelsen skal ses i sammenhæng med andre kommuner, hvor kommunerne under ét ligger under servicerammen. Kommunerne har dog været udfordret på at overholde den samlede ramme for service og anlæg.

Der blev spurgt ind til hvor meget gæld kommunen har: Ultimo 2023 havde kommunen en gæld på 678,8 mio. kr. hvoraf ældrebølger udgjorde 386,5 mio. kr. Den reelle gæld var dermed på 292,3 mio. kr. I 2024 er der ekstraordinært afdraget næsten 60 mio. kr., så gælden per november 2024 udgør 209,0 mio. kr.

Stabschef Karen Meisner Christensen orienterede om evaluering af råderumsprocessen, og der var en dialog i Hovedudvalget om input til fremtidige processer. Der blev fra medarbejdersiden kvitteret positiv for at have været inddraget fra start. Som aftalt sættes der til kommende dialogmøde med Økonomiudvalget også fælles punkter på dagsordenen. Hovedudvalget drøfter dette på mødet i 2. kvartal.

Der blev blandt andet spurgt ind til, hvem der griber de forslag borgere og medarbejdere kommer med i forbindelse med råderumsprocessen, og der er var et ønske om tydeligere kommunikation om, hvor idéer kan afleveres og hvordan man kan se, hvis det kommer med i budgettet. Der var endvidere en dialog om brug af råderumskataloget fremad. Det er fortsat vigtigt at kommunikere, at det ikke er hele råderumskataloget, som er vedtaget i forbindelse med budgettet, men at de resterende forslag kan indgå i det kommende budget. Det kan bruges i forbindelse med fagudvalgenes udmøntning af det kommende budget for 2025.

Bilag:

1 - 3672947	Åben	Budgetaftale 2025-2028 - endelig	(93862/24)	(H)
2 - 3672976	Åben	Budgetbalance 2025-2028 - 2. behandlingsbudgettet	(93891/24)	(H)
3 - 3672968	Åben	Budget 2025-2028 - Driftsændringer i budgetaftalen	(93883/24)	(H)
4 - 3672966	Åben	Budget 2025-2028 Anlægsoversigt	(93881/24)	(H)
5 - 3672972	Åben	Takstoversigt budget 2025-2028	(93887/24)	(H)
6 - 3635770	Åben	Generelle bemærkninger 2025 - 2028	(62628/24)	(H)
7 - 3673966	Åben	Budgetbemærkninger 2025-2028 - alle udvalg	(94850/24)	(H)
8 - 3674128	Åben	Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering	(94970/24)	(H)
9 - 3696797	Åben	Evaluering af råderumsprocessen for budget 2025-2028	(113680/24)	(H)